

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historia ecclesiastica, lat

Eusebius <Caesariensis>

[Straßburg], nicht nach 1475

Incipiunt capitula libri decimi

[urn:nbn:de:bsz:31-313482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-313482)

**Prologus. Beati Iheronimi p[re]sbi-
tri sup decimo libro hystorie. Ec-
clesiastice Dni Eusebii Cesariensis
Epi Incipit feliciter**

reusq; nob eusebius reru
in ecclia gestarum memori-
am tradidit. Cetera que usq; ad p[re]-
sens ten p[ro]p[ri]o ordi[n]e subsequuta s[un]t
que vel in maioru[m] literis reperimus
vel n[ost]ra memoria attingit. parvis reli-
giosi p[re]ceptis et in hoc parentra q[ui]
poterim[us] breuiter addemus

Incipit plogus

Incipit capla libri decimi

De ariz herese	. i
De concilio apud niceam congre- gato	. ii
De conuersione philofophi diale- ctici	. iii
De pafancio confefore	. iiii
De spiridone epifcopo et mirabil- ibus eius	. v
Exemplum fidel nicene et statuto- rum eius	. vi
De helena constantini matre	. vii
De cruce faluatoris in ierofolimis ab helena repta	. viii
De captiuitate frumeticu[m] et edifi- gesta	. ix
De conuersione gentis hiberoru[m] p[er] captiuitate[m] gesta	. x
De constantia fofoze constantini et p[re]bitero per eam f[ra]t[er]i inuato	. xi
De alexandria et eusebii atq; ariz confufu	. xii

De pholo ariz interitu	. xiii
De athanasi ep[iscop]i principis	. xv
De constantini impatoris errore	. xvi
De concilio hereticoru[m] apud tirum contra athanasiu[m] congregato	. xvii
De exciso braebio arsem ceteris q[ui] dolis hereticorum in concilio re- t[ra]ctis	. xviii
De fuga et latebris athanasi	. xix
De constantis impator p[er] athanasi o fratri constantio scripserit cumq[ue] reddi ecclie sue iusserit	. xx
De concilio apud mediolanu[m] ha- bito . et exilijs eusebii luciferi cete- roru[m]q; ep[iscop]orum catholicorum	. xxi
De arimnensi concilio	. xxii
De liberio ep[iscop]o urbis rome	. xxiii
De iherosolimorum et alexandrie ep[iscop]is	. xxiiii
De permissiōe apud antiochiam ep[iscop]orum	. xxv
De scismate arimorum quod in tres partes diuisum est . et quidam eoru[m] eunomiani alij macedoniani alij vero p[ro]maserint ariziani	. xxvi
De fine constantini impatoris et oz- tu iuliani	. xxvii
De ep[iscop]is exilio relaxatis	. xxviii
De concilio apud alexandria[m] sanc- torum ep[iscop]orum et luciferi ab hijis discidio	. xxix
De hijis q[ui] in eodem concilio statu- ta sunt	. xxx
De eusebio et hilario atq; eccl[esi]as- rum p[er] eos restitute	. xxxi
De scriptis hilarij	. xxxii
De persecutiōibus juliani bladii et callidis	. xxxiii
De seuita eius erga athanasiu[m] ep[iscop]um	. xxxiiii

De fuga rursus et latebris athenas
 nashy epi xxxv
 De . Sepulchro martiris babi :
 le xxxvi
 De theodoro confessoze apud an-
 thiochiam . xxxvii
 De iudeoru conatibz q̄ a iuliano
 decepti templū in iherosolimis ag-
 gressi sūt reparare xxxviii
 Ut terremoto inibi et igni diuini
 tus accenso iudei ab illicitis detur-
 bantur inceptis xxxix
 De signis et virtutibus terrificis
 que in exicium conuersa sunt iude-
 ozum xl

¶ Finiunt capla libri decimi

¶ Liber decim⁹. Historie. Ecclesiæ
 Diui Eusebij Cesaricē. Epi Inci-
 pit feliciter

um apud alexā-
 dziam post ach-
 illan qui petro
 martiri successit
 rat. alexander sa-
 cerdotium su-

scipisset. quia pax nostris et quies
 ex persecutōibus erat. atq; ecclesia
 rum glia confessorū meritis gau-
 debat. prosperitas terrū nrarū dome-
 stica contentōe turbatur. Etenim p̄-
 biter q̄dam apud alexandriā arzius
 noie vir specie et forma magis q̄
 v̄lute religiosus. si glorie laudisq;
 et nouitatis improbe cupid⁹. pra-
 ua quedā de fide xp̄i p̄ferre. et que
 antea in questione nūq̄ venerant
 cepit abscedē. ac separe ab illa etre

na et ineffabili dei p̄is substantia
 vel natura filium conabatur. Que-
 res plurimos in ecclesia conturba-
 bat. Sed cum alexāder episcopus
 natura lenis et quietus. assiduis
 commōitōnibus arziū cuperet
 a prauo incepto et assertiōnibus
 impijs reuocare. nec tamen res ex-
 sententia procederet. eo q̄ plerōq;
 iā contagio pestifere assertōis infe-
 cerat. nō solū apud alexandriā verū
 et p̄ alias v̄bes puinciasq; dispersa
 puinciosū fore credēs. si dissilaret
 a t̄libz plurimis consacerdotibz su-
 is rem indicat. q̄stio lati⁹ innotescit
 sermo vsq; ad aures religiosi p̄-
 cipis. q̄ppe q̄ omni studio et dilige-
 tia curaret que nr̄a sūt. puenit tū
 ille ex sacerdotū sūma apud v̄be mee-
 am ep̄ale conciliū conuocat. ibiq;
 arziū trecentis decē et octo ep̄is resi-
 dentibz adesse iubet. ac de ei⁹ p̄posito
 n̄bz et questionibz iudicari

¶ Caplm ii

Sed in eo concilio ammirabilis
 le factū p̄cipis non puto
 reticēdū. Etenim cum ex om̄ibz pene
 locis ep̄i cōuenisset. et vt fieri solet
 diuersis ex causis inter se quedam
 iurgia detulissent. interpellabatur
 frequenter a singulis. offerrebantur
 libelli. culpe p̄ferrebantur. et ma-
 gis ad hec q̄ ad id pro quo ventū
 fuerat gaios d̄bat. At ille vidēs q̄
 per huiusmodi iurgia causa sum-
 mi negocij frustraretur. diem certā
 statuit. q̄ om̄isq; ep̄ozū si q̄d q̄-
 rimoniē habere videretur. deferret

Arzius